

Студија о процени утицаја на животну средину Пројекта „Комплекс објеката производних погона за производњу пнеуматика са пратећом инфраструктуром“
- ОДГОВОРИ ОБРАЂИВАЧА –
на достављена мишљења / питања заинтересоване јавности

<i>Заинтересована страна</i>	Борислав Гађански (бр. 35)
<i>Адреса</i>	borislav.gadjanski@gmail.com
<i>Датум предаје мишљења</i>	04.09.2020.
<i>Питање/мишљење заинтересоване стране бр.1:</i>	
Опште напомене:	
<ul style="list-style-type: none">- Фабрика се гради на око 100 хектара, са капацитетом производње од 13,62 милиона пнеуматика годишње, укупне тежине 190.000 тона. Радиће 340 дана годишње, значи око 40.000 пнеуматика дневно тј. око 560 тона. Ово су чињенице које указују да ће имати огроман утицај на животну средину.- Ово ће бити друга фабрика компаније Линглонг ван Кине. Прва је изграђена у фебруару 2015 на Тајланду и иста је изгорела у пожару са размерама еколошке катастрофе.- Непосредно поред ове фабрике, у индустријској зони Југоисток IIб, изградиће се још једна кинеска фабрика за производњу 6.000 тона трибутил фосфата. Ова отровна, лакоиспарљива течност је врло запаљива и у одређеним условима експлозивна. Зато ће ризик од пожара и вероватноћа еколошке катастрофе огромних размера са трајним последицама бити врло велика. То нужно изискује додатне мере за смањење ризика, које очигледно пројектом нису предвиђене.- Потрошња сировина за производњу биће преко 265.000 тона, или 778 тона дневно, електричне енергије 15 MW, гаса 8.000 Nm³/h. Потрошња воде је 4.655 m³/дан, што одговара потрошњи 30 до 40 хиљада становника града Зрењанина. Град нема ни сада довољну количину, нити допустив квалитет воде.- Отпадна вода иде у градску канализациону мрежу, а атмосферске воде у Бегеј. То значи да сва отпадна вода иде у Бегеј. Само 10% отпадне воде биће правилно третирано.- Дневна емисија гасова биће 535.000 m³ из 15 емитера. Садржај опасних материја: ксилен (опасан гас, 3. категорија у класификацији канцерогених материја), други угљоводоници и озон. Главни ветар на овом подручју је кошава, која дува у основи из правца југоисток ка северозападу. Познат је као ветар са јаким налетима и ударима промењивог правца. Тако ће у време кошаве од емитера гасова бити угрожени град Зрењанин, приградско насеље Мужља и Ечка. Када дува други најзначајнији ветар – северозападни, биће угрожени сала Лукићево, Стајићево, Орловат, Ботош, Томашевац и Б. Деспотовац, као и огромна површина првокласног пољопривредног земљишта.	
<i>Одговор обрађивача Студије:</i>	
<ul style="list-style-type: none">- Пројекат који се обрађује Студијом се приказује у својој пуној величини али се при дефинисању утицаја не узима у обзир само и искључиво величина пројекта већ се узимају у обзир и планиране и пројектоване мере и методе на елиминацији тј. смањењу утицаја, па се величина утицаја процењује на основу резултата добијених након примене планираних	

мера; уколико су примењене мере адекватне, и њима је омогућено да се испуштања отпадних производа насталих радом пројекта, пре свега емисија у ваздух и отпадних вода, у оквиру прописаних граничних вредности, као и да је обезбеђено правилно руковање сировинама и насталим отпадом, утицаји који настају радом пројекта су елиминисани тј. смањени су на нивое којима је обезбеђена одрживост супстрата животне средине и здравља људи који могу бити под утицајем пројекта.

- Није релевантно поредити фабрике изграђене у различитим земљама, колико год биле сличне или финансиране од стране истог инвеститора, јер је питање колико су упоредиви закони две различите земље којима се прописују услови пројектовања а пре свега безбедног постављања објекта који могу бити пожарно угрожени. Приликом пројектовања овог пројекта, поштују се правила пројектовања прописана у Републици Србији, укључујући и противпожарну заштиту а за све објекте који су пожарно угрожени раде се засебни делови пројектне документације којима се дефинише безбедно постављање и они су предмет одобрења тј. сагласности надлежних органа МУП-а. У сваком случају, инвеститору није у интересу да инвестира у пројекат који може бити лако пожарно угрожен.
- Пројектом се дефинише изградња предметних објекта у оквиру овог индустријског комплекса и све заштитне мере за превенцију и елиминацију ризика који могу настати радом предметног пројекта. Не могу се пројектовати мере заштите других пројеката, посебно јер нису део предметног комплекса, нису предмет улагања истог инвеститора, нису познате временске одреднице изградње и рада других пројеката, итд. Такође, Студијом се могу предвидети кумулативни утицаји предметног пројекта и пројекта из окружења, али само за постојеће пројекте за које постоје подаци, али не и за будуће пројекте који су у плану и за које постоје непознанице наведене овде.
- Услови за прикључење и пројектовање индустријског комплекса за производњу гума су добијени од стране ЈКП „Водовод и канализација“ Зрењанин 21.04.2020. у оквиру обједињене процедуре исходавања услова од надлежних органа, и налазе се приложени уз Студију. Овим условима је предвиђено прикључење на водоводну мрежу (начин, инсталације, пречници, материјали, шахтови, итд.). Идејним решењем је предвиђени максимални захтев за водоснабдевањем будућег комплекса од 64 литара у секунди, односно на основу захтеваних 4.655 кубних метара на дан долази се до просечних око 54 литара у секунди. Како се наводи у условима издатим од ЈКП-а, пропусна моћ ценовода хидрауличног пречника Ø350 mm са којег се снабдева водом РЗ Југоисток I и даље РЗ Југоисток II, насеља Ечка, Стајићево, итд. у оптималним условима рада је 20–90 l/s. ЈКП није предвидео никакве додатне услове или ограничења у снабдевању комплекса водом у издатим условима. У сваком случају и у циљу обезбеђивања нормалног и несметаног производног процеса, инвеститор ће размотрити и инвестирање у сопствено водоснабдевање изградњом/бушењем бунара, поштујући законске одредбе прописане релевантном законском регулативом која уређује област хидрогеолошких истраживања и експлоатације подземних вода.
- Третман је обезбеђен за све индустријске воде из комплекса, преко интерног постројења за третман индустријских вода, објекат БО 036. Такође, све атмосферске воде сакупљене са манипулативних површина (саобраћајнице, паркинзи, платои) се пре испуштања третирају на интерним сепараторима уља и таложницима суспендованих материја. Испуштање без третмана је предвиђено само за атмосферске воде са кровова, које се посматрају као

условно чисте воде, и за санитарно-фекалне отпадне воде које се испуштају у градску канализацију. Сва испуштања су у складу са издати условима ЈКП-а.

- Доминантан ветар је дефинисан Студијом и приказан у ружи ветрова, и то јесте југоисточни ветар, који географски посматрано дува од предметног комплекса ка индустријској зони у јужним деловима града и насељу Мужља, али не и насељу Ечка. У сваком случају, за све емитере из производних објеката је предвиђен третман којим се емисије полутаната испуштају у концентracијама које су далеко испод прописаних граничних вредности. Инвеститор је планирао третман емисија из производних објеката и поред чињенице да су улазне концентracије очекиваних полутаната пре третмана у концентracијама испод прописаних граничних вредности, тако да је предложеним третманом омогућено да се утицај на квалитет ваздуха практично скоро па у потпуности елиминисе.

Питање/мишљење заинтересоване стране бр.2:

Погон БО 002 Ваљара:

- Погон који ће бити главни загађивач је ваљара (производња гумених трака, преко 10 км дневно). Резултат свега су огромна испарења због високе температуре, велика количина отпадне воде и тоне отпада. О ваљари у Студији није готово ништа речено, сем да није предмет Студије. Зашто?
- Потребни су званични, независни, подаци о комплетном технолошком процесу производње и количинама штетних материја: гасова, течности и чврстог отпада. Јер је очигледна намера студије да се у интересу клијента сви непожељни утицаји минимизирају.

Одговор обрађивача Студије:

Намера Инвеститора је да цео фабрички комплекс буде изграђен у три фазе, које представљају засебне технолошке и логичке целине. Сходно важећем Закону о планирању и изградњи, Инвеститор може прибећи фазној изградњи фабричког комплекса уколико фазе представљају логичку и технолошку целину. Начин на који се одређује надлежност за процес прибављања услова, сагласности и дозвола је дефинисан важећим Законом о планирању и изградњи, и предвиђа посебно одређивање надлежности за сваку технолошку и логичку целину током изградње фабричког комплекса.

На основу Члана 2. тачка 20г. важећег Закона о планирању и изградњи јасно је прописано следеће:

20г) привредно-индустријски комплекс представља целину која се састоји од више међусобно повезаних функционалних целина, односно катастарских парцела, које могу имати различиту намену у функцији производних, непроизводних или других привредних делатности, односно производње енергије. Надлежност за издавање аката за градњу у привредно-индустријском комплексу утврђује се појединачно за сваки објект у оквиру комплекса.

С обзиром на наведену могућност из члана 2. тачка 20г. Закона о планирању и изградњи, Инвеститор је целу изградњу фабричког комплекса величине 550.000 м² под објектима, поделио на три целине, и то на следећи начин:

1. прва фаза која се односи на формирање слободне зоне (има две подфазе), обухвата изградњу објеката који немају утицај на животну средину (управна зграда, портирнице, центар за рекреацију запослених, итд.) и који су ослобођени израде Студије;

2. друга фаза која се односи на израду пнеуматика (прерада гуме) (има 10 подфаза), и односи се на објекте који су обухваћени овом Студијом; и
3. трећа фаза која се односи на прераду каучука и обухвата објекте за намешавање сировина (миксерска постројења).

Прва и друга фаза су у надлежности локалне самоуправе Града Зрењанина, обзиром да чланом 133 објекти који потпадају под предмет грађевинске дозволе нису означени као објекти односно процеси од значаја за Републику Србију (прерада гуме односно израда пнеуматика), док је трећа фаза, фаза прераде каучука дефинисана као процес за чију надлежност се предвиђа покрајински секретаријат.

Обзиром на обим пројектне документације и на процедуру обезбеђења неопходних услова, сагласности и дозвола, динамика изградње комплекса ће бити сходно томе и организована. Кумулативни утицај целокупног комплекса биће приказан кроз Студију о процени утицаја треће фазе (миксерска постројења).

Питање/мишљење заинтересоване стране бр.3:

Ветрови и временске непогоде:

- У студији се погрешно наводи да кошава дува од фабрике ка ненасељеним подручјима. Баш супротно! Кошава дува директно ка граду и градском насељу Мужља.
- Ништа се не каже о годишњим максималним јачинама ветра и ударима кошаве, који су карактеристични за тај ветар. Знамо да су удари овог ветра неретко између 20 и 30 метара у секунди, па и више.
- Супротни северозападни ветар такође је понекад олујне јачине.
- Летње временске непогоде су редовне сваке године, а удари грома могу да изазову пожаре. О томе је мало речено у Студији.
- Рекордне температуре су преко 40°C а најниже зимске могу ићи испод -25°C. И ови екстремни носе озбиљне ризике.

Одговор обрађивача Студије:

- На питање о ветровима смо дали одговор код питања број 1.
- Адекватна заштита против удара грома је саставни део пројектне документације и изведена је у складу са националним стандардима. Сам пројекат не утиче на овај аспект нити је издатим обимом и садржајем предвиђено да се он обради.
- Није препознато како предметни пројекат услед температурних екстрема може да има утицаја на аспекте животне средине. Приликом пројектовања се у сваком случају узимају стандарди који дефинишу како се елиминишу утицаји температурних екстрема на редовно и несметано функционисање пројекта, пре свега на постављање инсталација.

Питање/мишљење заинтересоване стране бр.4:

О неповољном утицају транспорта сировина, готових производа, отпада и опасних материја у Студији се не говори. Пошто није предвиђен железнички ни речни транспорт, свакодневно ће се користити стотине друмских теретних возила. Не постоји податак колико теретних возила ће имати фабрика. За овакву фабрику је неопходан савремен аутопут.

Одговор обрађивача Студије:

Транспорт је приказан у Студију приликом обраде утицаја на буку и вибрације у животној средини. Стварање буке и вибрација у животној средини се јавља од транспортних возила (камиона) али се не очекује значајан утицај на окружење комплекса услед удаљености комплекса од најближих стамбених јединица. Поред удаљености од осетљивих рецептора, на смањење утицаја буке ван граница индустријског комплекса допринеће и појас заштитног зеленила који је према ПДР-у планиран за садњу дуж западне границе радне зоне, на простору између радне зоне и магистралног пута. За транспорт ће се користити савремени камиони које покрећу мотори емисионе класе ЕУРО 6 тако да је утицај на квалитет ваздух од транспортних средстава смањен на најмању могућу меру.

Питање/мишљење заинтересоване стране бр.5:

Према својој величини, фабрика ће запошљавати невелик број домаћих радника, претежно приучених, на пословима које не могу да раде роботи. Зато ће економска корист бити мала, а штета због неповољног утицаја на читаву средину, становништво, биљни и животињски свет велика.

Одговор обрађивача Студије:

Студија се не бави социолошким аспектима јер нису предвиђени законом а ни прописани издатим обимом и садржајем. Самом Студијом су приказане методе и мере којима је негативни утицај пројекта елиминисан или смањен на најмању могућу меру, за сваки аспект посебно.

Драган Ковачевић, директор
ENACTA DOO BEOGRAD-VRAČAR